

ADVIESCOMMISSIE WATER OVER 'WATER IN BEELD 2005':

'Toetsen en vaststellen van veiligheidsnormen blijft achter'

Bij het vaststellen van de veiligheidsnormen en de toetsing van niet-primaire keringen wordt te weinig vooruitgang geboekt. Ook de verbetering van de waterkwaliteit was in 2004 onvoldoende. Dat stelt de Adviescommissie Water in haar advies bij de jaarlijks terugkerende rapportage 'Water in Beeld'. De zojuist verschenen 'Water in Beeld 2005' geeft een overzicht in welke mate de langetermijndoelstellingen op het gebied van waterbeheer vorig jaar zijn gehaald. De conclusie is dat de komende jaren nog een aanzienlijke inspanning nodig is om de doelstellingen op het gebied van veiligheid, waterkwantiteit en -kwaliteit te halen.

Maar niet al het nieuws is slecht. Vorig jaar zijn enkele belangrijke mijlpalen gehaald, zoals het gereedkomen van deel 1 van de PKB Ruimte voor de Rivier, de rapportages over de ecologische toestand van de stroomgebieden en de afspraken die in Brussel zijn gemaakt naar aanleiding van het EU-hoogwaterinitiatief. Toch kan het rapport niet voorbij gaan aan een paar prangende zaken, waarbij sommige problemen al langer bekend zijn. Zo is voor 35 procent van alle primaire keringen in Nederland niet bekend of deze aan de normen voldoen. Dat is al vanaf 2002 het geval, maar 'Water in Beeld' geeft aan dat daarover pas in 2006, bij de volgende toetsingsronde, duidelijkheid komt. Wel is vorig jaar voor 15 procent van de primaire keringen, die in 2002 niet aan de normen voldeed, een conceptprogramma opgesteld om ze te verbeteren.

Een ander hiaat is het ontbreken van veiligheidsnormen voor niet-primaire keringen. Hoewel hierom al in de Vierde Nota waterhuishouding (1998) werd gevraagd, is deze normering er nog niet. Wel hebben de Unie van Waterschappen en het Interprovinciaal Overleg vorig jaar een visie op deze normen ontwikkeld.

In het rivierengebied ziet het geheel er rooskleuriger uit. Vorig jaar zijn vier trajecten afgerond. Daardoor is 90 procent van de aanliggende dijken veilig verklaard. Door beroepsprocedures en dergelijke duurt het nog tot 2008 voordat het gehele Deltaplan afgerond zal zijn. Verder is vorig jaar de ontwikkeling van het Hoogwater Informatie Systeem weer opgenomen. Waarschijnlijk beschikken alle provincies in de loop van dit jaar over een operationeel model.

Waterkwaliteit en ecologie

Voorheen gaf de Vierde Nota waterhuishouding de normen voor waterkwaliteit aan. In de toekomst zal de Kaderrichtlijn Water deze rol overnemen. Uit de vier KRW-waterkwaliteitsrapportages voor de stroomgebieden van de Eems, de Rijn, de Maas en de Schelde blijkt dat deze waarschijnlijk niet op tijd aan de normen zullen voldoen. Om de door de EU vereiste goede chemische en ecologische toestand te halen zal op andere beleidsterreinen meer rekening met waterkwaliteit moeten worden gehouden. De opstellers van 'Water in Beeld' zien in deze externe integratie en de concrete uitwerking van de Kaderrichtlijn Water een grote opgave die samenwerking met veel partijen vereist.

Het huidige maatregelenpakket om prioritair gevaarlijke stoffen in 2020 helemaal te verwijderen voldoet niet. De aanvoer uit het buitenland blijft een belangrijke bron van deze verontreiniging. Ook aanvoer uit het landelijk gebied en rwzi's blijven belangrijke bronnen.

De grootschalige verwerking van baggerspecie tot bouwstof blijft zoals bekend achter. Op dit moment wordt elf á twaalf procent van de specie die niet verspreid kan worden, hergebruikt als bouwstof. De doelstelling is 20 procent.

Waterkwantiteit

Door de voorspelde klimaatsverandering blijft waterkwantiteit een actueel onderwerp. Daarom is het voorkomen en bestrijden van wateroverlast in regionale wateren een belangrijk onderwerp in het Nationaal Bestuursakkoord Water. Uit een vorig jaar gehouden inventarisatie van de Unie van

Waterschappen blijkt dat alle waterschappen werken aan de NBW-afspraken. De financiering lijkt een potentieel struikelblok te vormen.

Naar aanleiding van de watertekorten in de droge zomer van 2003 is vorig jaar een nieuwe verdringingsreeks gepresenteerd. De natuur heeft een plaats gekregen en nutsvoorzieningen hebben een categorie gekregen. Daarmee wordt meer prioriteit gegeven aan een ongestoorde energielevering.

De verdringingsbestrijding stagneert. Dat is ook in voorgaande 'Water in Beeld'-rapportages geconstateerd. De belangrijkste oorzaak hiervoor lijken bestuurlijke knelpunten. Om deze belemmeringen te onderzoeken en weg te halen is een 'task force verdroging' opgericht. De rijksoverheid overweegt intussen de taakstelling verdrogingsbestrijding (40 procent minder verdroging in 2010 vergeleken met 1985) aan te passen. Er liggen raakvlakken tussen de doelstelling voor verdroging en de doelstelling voor grondwater in de KRW.

Bestuur en financiën

'Ruimte voor de Rivier' en de implementatie van de Kaderrichtlijn Water laten een gestage voortgang zien. Ook de doorvertaling van het waterbeleid bij gemeenten en provincies schrijdt voort. Maar de opstellers van 'Water in Beeld' verwachten in de toekomst dat de verdere uitvoering van het waterbeleid in de knel zal komen door onduidelijkheden in de bevoegdheden, met name in het stedelijk gebied. Ook de financiering zal voor problemen zorgen, verwachten de auteurs.

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat geeft al jaren ongeveer één miljard euro per jaar aan waterbeleid uit. Door onder meer de inspanningen in het kader van 'Ruimte voor de Rivier' zal dit de komende jaren oplopen naar meer dan 1,4 miljard euro per jaar.

De waterschappen besteden jaarlijks meer dan twee miljard euro aan waterbeheer. Dit stijgt in de periode tot 2007 jaarlijks met drie procent (gecorrigeerd voor inflatie). Het gaat hierbij om zowel de kosten voor waterkwaliteits- als waterkwantiteitsbeheer. Provincies en gemeenten gaven vorig jaar respectievelijk 150 miljoen euro en 1,1 miljard euro aan waterbeheer uit.

Per huishouden werd in 2003 ongeveer 500 euro voor waterbeheer en waterverbruik afgedragen. Doordat de rijksoverheid, gemeenten en provincies ook nog eens bijna 1,5 miljard uit de algemene middelen aan water besteden, betaalt elk huishouden in totaal 710 euro per jaar aan watergerelateerde zaken. ■